

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 2

1945

LM-ITERNAS TIDNING

Kontakten

LM-iteernas tidning

Tidningen beräknas utkomma med ett nummer varje kvartal
Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigvard Eklund

Redaktionskommitté:

fröken Elsa Appelquist, Vta 38
föreståndare Sven Eriksson, Vta 38
ing. H Fredborg, Xud
ing. A Tobiasson, VC

Lokalredaktörer:

herr Hj Carlsson, SRA
ing. E Hellström, Sieverts Kabelverk
ing. S Linder, SER
ing. E Liselius, Frmi
herr M Steiner, Kabelverket, Älvsjö
herr G Thorén, Alpha
herr A Thustrup, KRB
ing. K Wästfelt, SIB

Omslagsbild: Den gamla LME-generationen har mycket att lära ut åt det uppväxande släktet.

Innehåll:	sid.
Förbättrade arbetarunderstöd och pensioner.....	27
Ur gästboken.....	28
Ny semesterlag.....	29
SRA i ny gestalt.....	30
50000 ransoneringskort om året	31
Arbetsmöjligheter även för partiellt arbetsföra.....	32
Forngrav hos Sieverts Kabelverk	33
Lön för mödan.....	34
LME-studier.....	36
Sieverts Kabelverk bygger.....	37
Köerna i arbetarmatsalen.....	38
LM-husmödrarnas arbetsbörsa	
lättas.....	38
Man får ta seden dit man kommer	39
Uppå alpens isbelagda spira... ..	40
Också en LM Ericsson-produkt... ..	41
Sommarsol åt LM-barn.....	41
När vi träffas på fritid.....	42
Herr Redaktör.....	46

Lilla matsalen ombyggd

I den s. k. lilla matsalen vid LM Ericsson har tidigare serverats mjölk och kaffe för dem, som ha matsäck med sig. Denna matsal har under konflikten byggts om för att ge ökad bekvämlighet åt matgästerna. I sitt nya och utvidgade skick motsvarar matsalen ännu bättre än tidigare sitt ändamål. Lokalen är rymlig och trivsamt och även varm mat tillhandahålls numera i denna matsal.

Direktör Sterner hem från USA

Telefonaktiebolaget LM Ericssons vice verkställande direktör Nils Sterner har återkommit till Sverige efter en femårig vistelse i Amerika, där han företrätt LM Ericssons intressen. KONTAKTEN hoppas att i ett kommande nummer få tillfälle att intervjua direktör Sterner om hans intryck från vistelsen i USA.

Ingenjör Eivind Danielsson, som är överingenjör vid Empresa de Telefonos Ericsson, S. A. i Mexico, har återkommit till hemlandet efter 17 års bortavaro. År 1928 avreste ingenjör Danielsson till Kina, där han tjänstgjorde som montageingenjör till år 1931, varefter han tillbringat 14 år i Mexico, först som chef för stationsavdelningen och sedan 1937 som överingenjör.

Signalbolagets personal på studieresa

Lördagen den 9 juni var en studieresa anordnad för SIB:s personal. Man startade från Midsommarkransen kl. 10 och for till Stockholms Östra, varifrån extra tåg avgick till Roslags-Näsby. Efter framkomsten dit demonstrerades järnvägssignalanläggningen av ingenjörerna H Kullenberg och S Risberg från Roslagsbanan och ing. A Hofström från Signalbolaget. Färden ställdes därefter till Ekeby, vars signalanläggning studerades. Härifrån fortsatte man till Djursholms Ösby, där ställverket besågs.

Utflykten avslutades med lunch på Djursholms restaurang. Direktör H Insulander höll ett kort tal, vari han bl. a. sade, att avsikten med studieresan var dels att ge hela personalen tillfälle att se några av bolagets signalanläggningar i drift, dels att öka samhörigheten och skapa laganda inom bolaget. Elektroingenjör Kullenberg talade för Roslagsbanan, och ing. S Enander uttryckte personalens tack för studieresan och lunchen.

Partoprenanto

Redaktionskommitté bildad för KONTAKTEN

Som framgår av redaktionsrutan, har en redaktionskommitté för KONTAKTEN nu bildats, där de olika intressegrupperna inom LME-koncernen äro representerade. Kommittén består förutom redaktören av fyra ledamöter, nämligen ingenjör A Tobiasson, VC, representant för verkstadsledningen, fröken E Appelquist, Vta 38, representant för verkstadsklubben, föreståndare Sven Eriksson, Vta 38, representant för arbetsledarklubben samt ingenjör H Fredborg, Xud, representant för tjänstemannaklubben.

Vidare ha utsetts lokalredaktörer, vilka skola tjänstgöra som »kontaktmän» vid de olika dotterföretagen. Om Ni har något på hjärtat, som Ni tror kan vara lämpligt för KONTAKTEN, så lämna det till lokalredaktören, som står i ständig förbindelse med KONTAKTENS redaktion.

Meddela adressförändring!

Är ni anställd vid fabriken i Midsommarkransen och har flyttat, så dröj inte med att anmäla adressförändringen! Det är förutsättningen för att Ni även i fortsättningen skall få KONTAKTEN. Verkskadspersonalen bör anmäla adressförändring till respektive verkskadsavdelningskontor, övriga anställda till avdelning P.

Verkstadsklubb bildad vid Ermi

Vid den nya verkstaden Ermi i Ulvunda har verkstadsklubb bildats. Vid konstituerande sammanträde den 23 augusti beslöt Ermiarbetarna att välja styrelse vid möte den 30 i samma månad.

Styrelsen fick följande sammansättning:

Ordförande: Elof Andersson

Kassör: Allan Oscarsson.

Övrig styrelse: Ragnar Berglund, Evert Lundkvist, Gustav Engström.

Nytt daghem i Midsommarkransen

Styrelsen för Telefonaktiebolaget LM Ericsson har beviljat anslag till uppförande av ännu ett daghem i Midsommarkransen, avsett för barn till LM Ericsson-anställda. Underhandlingar pågå för närvarande med stadens myndigheter angående upplåtande av tomtmark och kommande samarbete i denna angelägenhet.

Guldmedalj till LM-ingenjör

Ingenjör S Överby, LME, tilldelades vid Ingenjörsvetenskapsakademiens sammanträde

den 24 okt. akademiens guldmedalj för sina insatser vid skapandet av en inhemsk tillverkning av piezoelektriska kvartskristaller.

Förbättrade arbetarunderstöd och pensioner

Telefonaktiebolaget LM Ericssons styrelse har beslutat att fr. o. m. den 1 oktober 1945 tills vidare tillämpa ändrade och för de anställda förmånligare normer för understöd åt arbetare och åt deras familjer på alderdomen, vid för tidig arbetsoförmåga och vid dödsfall. I anslutning härtill har en motsvarande justering gjorts även av understöden till veckoavlönade arbetsledare. Dessutom har styrelsen fastställt sådan ändring av pensionsbestämmelserna för tjänstemän, att anställningstid såsom förman med veckolön vid tjänsteårsberäkning fått samma värde som anställningstid med månadslön. Som följd av denna sistnämnda ändring har en del tidigare ojämnheter i månadsavlönade arbetsledares pensioner kunnat utjämnas genom pensionshöjningar. Slutligen har ett kapitalunderstöd med 15 % på årslönen, max. 1 500 kronor, medgivits till sådana äldre tjänstemän, som åtnjuta pension direkt från bolaget.

Understöd till man och hustru

De nya understödsbestämmelserna för arbetare avse att inom den ram, som reglerna för folkpension medgiva, förbättra tidigare utgående understöd. Detta har skett huvudsakligen därigenom att understöden uppdelats på man och hustru. Samtidigt har understödsåldern höjts för man till 67 och för kvinna till 62 år från tidigare 65 resp. 60 år.

Gränsen 67 år för män har valts med tanke på att folkpension börjar utgå vid nämnda ålder, och motsvarande höjning med två år har sedan vidtagits även för kvinnor. För dessa sistnämnda uppstår emellertid en period mellan 62 och 67 år, då vederbörande som regel icke kan påräkna något bidrag till sin försörjning genom folkpensionen. Under sagda ålder har därför understödet för kvinnor satts något högre.

De olika understöden benämnas åldersunderstöd, invalidunderstöd, hustruunderstöd, änkeunderstöd och kapitalunderstöd.

Såsom villkor för utfående av samtliga understöd gäller, att vederbörande skall ha en faktisk tjänstetid av minst 10 år och en beräknad tjänstetid av minst 20 år.

För fullt understöd (i det följande benämnt »understödet normala belopp») skall den beräknade tjänstetiden uppgå till minst 30 år.

Med faktisk tjänstetid förstås den sammanlagda tid, under vilken vederbörande vid sin avgång ur bolagets tjänst varit i oavbruten följd anställd inom LME-koncernen och där haft sin huvudsakliga sysselsättning. Därvid

medräknas icke tid före uppnådda 21 år eller efter understödsåldern. Om arbetare varit avskedad på grund av bristande arbetstillgång eller av annan av arbetaren oberoende orsak, räknas detta icke som avbrott i anställningen, men dylik tid får icke räknas som tjänstetid.

Med beräknad tjänstetid förstås den faktiska tjänstetiden, ökad, därest avgången ur bolagets tjänst är föranledd av arbetarens varaktiga arbetsoförmåga eller död, med den tid, som vid avgången återstår till understödsåldern. Understiger den beräknade tjänstetiden 30 år, minskas det normala understödet med $\frac{1}{30}$ för varje år, som helt eller delvis fattas i en beräknad tjänstetid av 30 år. Hustru- och änkeunderstödet minskas dessutom, om hustrun resp. änkan ej uppnått en ålder av 55 år vid understödsrättens inträde, med $\frac{1}{20}$ för varje år, som helt eller delvis fattas i denna ålder. Dylik minskning sker dock icke för tid, då vederbörande har värd om efter mannen arvsberättigat barn under 15 år.

Såsom övergångsbestämmelse gäller, att ingen, som vid bestämmelsernas ikraftträdande redan är understödstagare, skall i ålders- resp. invalidunderstöd (inkl. ev. hustruunderstöd) uppbära mindre än som skulle utgått enligt de tidigare gällande normerna.

Åldersunderstöd

utbetalas till arbetare, som uppnått föreskriven understödsålder. Dess normala belopp är för man 400 kronor och för kvinna mellan 62 och 67 år, som icke på grund av varaktig arbetsoförmåga åtnjuter folkpension, 500 kronor, eljest 400 kronor per år.

Invalidunderstöd

utgår vid varaktig arbetsoförmåga, som anses föreligga, när vederbörande, utan att ha uppnått 67 år, tilldelas folkpension. Invalidunderstödet normala belopp är för både man och kvinna 400 kronor per år.

För arbetare, som har en faktisk tjänstetid av minst 20 år, skall ålders- resp. invalidunderstödet (inkl. eventuellt hustruunderstöd) utgöra minst 400 kronor per år.

Hustruunderstöd

utbetalas till hustru till sådan manlig arbetare, som av bolaget tilldelas fortlöpande understöd. Dess normala belopp är 200 kronor per år.

Änkeunderstöd

utbetalas till änka efter arbetare, som avlider under sin anställning hos bolaget eller efter det han tilldelats fortlöpande understöd (ålders- eller invalidunderstöd). Dess normala belopp är 200 kronor per år.

Kapitalunderstöd nr 1,

vilket utgår med 200 kronor, utbetalas, när arbetare avgår med årligt understöd eller avlider under sin anställning hos bolaget. Detta understöd utgår till såväl manliga som kvinnliga arbetare.

Kapitalunderstöd nr 2,

vilket även är 200 kronor, utgår endast när gift manlig arbetare avlider under sin anställning eller sedan han tilldelats fortlöpande understöd.

I fråga om hustruunderstöd, änkeunderstöd och kapitalunderstöd nr 2 gäller som villkor för understödets utgivande, att äktenskapet skall ha ingåtts dels minst 6 månader innan arbetaren uppfyllt villkoren för fortlöpande understöd, dels innan han uppnått en ålder av 50 år.

Ansökan om understöd av här avsett slag skall hos LME via verkstadschefen (eller motsvarande) ingivas till personalchefen samt innehålla uppgifter om vederbörandes ålder, civilstånd och tjänstetid samt vara åtföljd av åldersbetyg från pastorsämbete. I förekommande fall bör bifogas »Åldersbetyg för äkta makar», varav framgår, när barnen äro födda och när äktenskapet ingåtts.

Understöden beviljas efter bolagets prövning i varje särskilt fall och utgå endast tills vidare, intill dess bolaget annorlunda beslutar. Bolaget har också förbehållit sig att ensamt besluta om normernas tolkning och tillämpning. De nya normerna skola för tiden efter deras ikraftträdande tillämpas även på den som tidigare varit arbetare hos bolaget och som ännu lever vid ikraftträdandet, liksom på sådan persons hustru eller änka, allt dock under förutsättning att en tillämpning av normerna vid tidpunkten för arbetarens avgång ur bolagets tjänst skulle ha föranlett beviljandet av fortlöpande understöd. Detta innebär, att änka efter tidigare avliden, understödsberättigad arbetare kan få fortlöpande understöd men icke kapitalunderstöd.

Övering. H Thorelli demonstrerar ovan en detalj i verkstaden för den amerikanske industrimannen Robert Gaylord under dennes besök.

LM Ericssons gästades för någon tid sedan en polsk handelsdelegation, som här ses i demonstrationsrummet. Längst t. v. dir. S Häggber

Ur gästboken

T. v. ses generaldirektören för de portugisiska järnvägarna, Rogerio Vasco Ramalho skriva sitt namn i LME:s gästbok. I bakgrunden ses fr. v. ing. M Linderoth, dir. H Johansson, ing. O Siewert, övering. H Thorelli, ing. S Fröderström, dir. Å Nerell, dir. H Insulander och byråing. T Lundberg. T. h.: Ett hundratal amerikanska soldater på "Sverigesemester" har nyligen besökt LM Ericsson.

Ny semesterlag

från den 1 januari 1946

En ny semesterlag träder i kraft fr. o. m. den 1 januari 1946. Den mest framträdande nyheten i lagen är, att den anställningstid, som kvalificerar till semester eller semesterersättning, som hittills utgjort 180 dagar, helt och hållet slopas. Detta får särskild betydelse för korttidsanställda, vilka nu komma att få semesterrätt så snart de under 1 månad utfört 16 dagars arbete. Kvar står emellertid bestämmelsen, att själva semestern skall omfatta en dag för varje kalendermånad, under vilken den anställda arbetat 16 dagar för arbetsgivaren under närmast föregående kalenderår. Lagen medför sålunda ingen förändring i detta avseende för personal, som är anställd 180 dagar eller mera.

Kvalificerande till semester räknas liksom tidigare även tid, varunder arbetstagaren varit frånvarande på grund av vissa angivna orsaker. Hit räknas tid, varunder arbetstagaren varit frånvarande på grund av semester, olycksfall i arbete eller vissa yrkessjukdomar samt visst slag av militärtjänst — icke rekryt- eller beredskapstjänst. För en tid av högst 12 veckor räknas även frånvaro i samband med havandeskap såsom kvalificerande till semester.

Semesterns längd och förläggning

Som ovan nämnts utgår semestern med en dag för varje kvalifikationsmånad. I den nya lagen finnes ävenledes stadgat, att om för arbetstagare av någon yrkesgrupp med hänsyn till anställningens art, varaktighet, anställningsort, levnadsålder eller andra sådana omständigheter längre semester i allmänhet utgår, skall dylik sedvänja i fråga om semesterns längd fortfarande lända till efterrättelse för ifrågavarande grupp. Härvid räknas $\frac{1}{12}$ av semestern belöpa sig på varje kalendermånad av kvalifikationsåret. Liksom i den gamla lagen äger enligt den nya lagen arbetsgivaren bestämma, när semester skall utgå. Nytt är emellertid, att semestern bör, om arbetstagaren icke annat begär, såvitt möjligt förläggas till sommartid.

Lön under semester

Liksom tidigare skall arbetstagare, som är avlönad med tidlön beräknad för vecka eller längre tidsenhet, uppbära den under semestertiden belöpande lönen.

För arbetstagare, som äro avlönade med daglön, timlön eller ackordslön, föreskriver den nya lagen, att vederbörande äger för varje semesterdag uppbära lön med belopp motsvarande hans genomsnittliga dagsinkomst under de dagar av kvalifikationsåret, under vilka han utfört arbete för arbetsgivarens räkning. Hänsyn skall därvid icke tagas till sådant tillägg till lönen, som utgått för tid utöver den för arbetstagaren normala arbetstiden (övertidstillägg). Har arbetstagaren under minst hälften av den å

kvalifikationsåret belöpande anställningstiden varit frånvarande från arbetet av tidigare omnämnda till semester kvalificerande frånvaroorsaker, skall vid beräkning av lön under semester hänsyn tagas även till tiden för bortovaron och till den lön arbetstagaren sannolikt skulle hava uppburit för berörda tid, om han utfört arbete för arbetsgivarens räkning.

För denna grupp av arbetstagare må enligt den nya lagen överenskommelse träffas om annan beräkning av lönen än vad i lagen föreskrives. Härvid gäller dock, att överenskommelsen skall hava form av kollektivavtal och å arbetstagsidans slutits eller godkänts av organisation, som enligt lagen om förenings- och förhandlingsrätt är att anse som huvudorganisation.

Semesterlön för hemarbetare

Arbetstagare, som utföra arbete i sitt hem eller eljest under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande, är icke berättigad till semester, utan äger i stället uppbära särskild semesterlön. Sådant arbetstagare är berättigad till särskild semesterlön för varje sådant kalenderkvartal av kvalifikationsåret, varunder hans arbetsinkomst hos arbetsgivaren uppgår till belopp motsvarande minst 16 gånger den genomsnittliga dagsförtjänsten å orten för arbete av den art, varom fråga är, under en arbetstid av 8 timmar. Lagen innehåller mera detaljerade bestämmelser om tid för ersättningens utbetalande etc.

Semesterersättning

Beaktas bör, att för arbetstagare, som under sin anställning utan invändning mottagit semester, vartill han ännu icke förvärvat rätt eller som han eljest icke varit berättigad åtnjuta, må det antal dagar avräknas vid semesterersättningens bestämmande, som svara mot sådan semester. Ny i lagen är även föreskriften, att semesterersättning skall utgå såväl vid arbetstagarens pensionering som vid hans död. I senare fallet alltså till rättsinnehavaren. Anmärkas bör, att vid arbetstagarens pensionering arbetsgivaren äger rätt att avdraga vad av pensionen belöper å det antal dagar, för vilka semesterersättning skall utgå.

Semesterersättning skall utbetalas senast inom 1 vecka från utgången av det kalenderkvartal, varunder arbetstagarens anställning upphört eller, därest arbetstagaren innehaft sin anställning under minst 3 månader, senast inom 1 vecka efter anställningens upphörande. Föreligger emellertid hinder, att inom denna tid beräkna semesterersättningens storlek, kan utbetalningen anstå till senast inom 1 vecka sedan hindret upphört.

Den nya lagen får i viss utsträckning tillbakaverkande kraft, så att semesterrätt enligt den gamla lagens bestämmelser och semester, som enligt denna intjänats före 1 januari 1946, men då icke uttagits, får bedömas enligt den nya lagens förmånligare bestämmelser, t. ex. vid pensionering och dödsfall. Även arbetstagare, som vid årsskiftet icke uppnått 180 dagar, men som uppnår detta efter lagens ikraftträdande, få räkna sig hela tiden till godo enligt den nya lagens bestämmelser.

Kommitterade, som handhaft förarbetena för den nya lagen, beräkna, att denna medför en kostnadsökning av ca 13 milj. kronor inom branscher med korttidsarbete. För näringslivet som helhet blir kostnaderna givetvis betydligt större.

Anders Kärnekull

SRA

i ny gestalt

Detaljerna till Radiola tillverkas på olika specialavdelningar, provas, godkänns och gå sedan vidare till montage-hallarna. Modern lysämnesarmatur bidrager till ett gott precisionsarbete.

Den långa metallarbetarkonflikten utnyttjades på Svenska Radioaktiebolaget till att bygga om nästan hela fabrikskomplexet Alströmergatan 12 --Fridhemsgatan 21 i Stockholm.

De många och trånga samt delvis ganska mörka fabriks- och andra lokalerna ha nu försvunnit. I deras ställe ha kommit stora och ljusa utrymmen som möjliggöra en rationell, överskådlig och noggrant kontrollerad tillverkning samt en väsentligt ökad kapacitet.

Här återgivas några bilder från tillverkningen i de nya lokalerna av Radiola, en LM Ericsson-produkt med ständigt stigande avsättning.

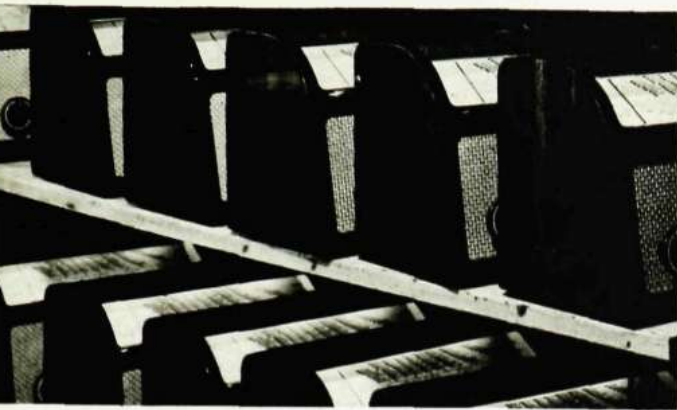

Från specialavdelningarna komma de godkända detaljerna eller enheterna till montagekedjorna. Montering sker efter löpande bandprincip. Bilden visar tre montagekedjor i verksamhet.

Här måste det från bild 2 färdiga chassier passera. Speciella provningsutrustningar underlätta perfekt kontroll. I bakgrunden gå de godkända chassierna vidare till lådisättningen.

Ovan t. v. har chassi och låda blivit ett. Radiolan står här på långtidsprov i den ändlösa kön framför luckorna till de elektriskt och akustiskt isolerade provningsburen. Ensam med sin domare i provningsburen har Radiolan pinats och åter pinats i ett otal instrument i slutprovningen. Om den befunnits värdig, har den sista av provsedlens många kolumner fått sin signatur och Radiolan går ut ur buren direkt till snickarverkstaden (ovan). Här se vana snickare och polerare till att ingen skönhetsfläck vidlåder den färdiga produkten.

Ovan: Direkt från skönhetsalongen går Radiolan till förpackningsbordet. Med några få handgrepp placeras Radiolan i den för modellen avsedda specialförpackningen, förseglas, etiketteras och går vidare i hissarna på väg mot friheten . . . T. h. ses den ljusa och praktiska expedition, som fördelar hissarnas alltmer ökande ström av Radiolor till ivrigt väntande köpare när och fjärran.

50000 ransoneringskort om året

Då ransoneringen tog sin början, uppstod bl. a. problemet, hur man skulle arrangera utdelningen av tilläggskort bland personalen vid större företag, så att den försiggick så friktionsfritt som möjligt. Hos LM Ericsson ordnades saken till en början med tillhjälp av personal från Stockholms Kristidsnämnd. År 1943 övertogs denna utdelning helt av avdelning Vas, som fördelat tilläggs-korten i enlighet med Livsmedelskommissionens cirkulär. Vas har på så sätt även blivit en underavdelning av Kristidsnämnden.

Tilldelningen bestämmas av en kommitté, som består av tre ledamöter, nämligen två representanter för Verk-

stadsklubben och en från företagsledningen.

Den som har hela denna apparat om hand är herr F Zandin, Vas, och vi fråga honom om hans erfarenheter. »Systemet har fungerat perfekt», säger herr Zandin, »och hittills har inte ett enda kort saknats, trots att vi delat ut i runt tal 50 000 kort per år. LM Ericsson är förresten det enda företag i landet, som självständigt sköter om fördelningen av tilläggs-kort. Vid några företag har man börjat tillämpa ett liknande system, utdelningen skötes här av personal från kristidsnämnden. Fördelen med vårt system är att det är snabbt och effektivt.»

Vi fråga en av Verkstadsklubbens representanter i den ovannämnda fördelningskommittén, herr H Gustavsson, Vta 11, om arbetarnas syn på saken. Herr Gustavsson understryker, att arbetarna äro mycket nöjda med det utdelningssystem, som här tillämpas. »Man slipper att stå i kö, och var och en får vad honom tillkommer utan mankemang.»

Då det även kan vara av intresse att höra vad en representant för kristidsnämnden kan ha att säga i denna fråga, vända vi oss till chefen för Stockholms Kristidsnämnds kortavdelning, notarie S Grünberger.

»Samarbetet med LM Ericsson har varit det allra bästa», försäkrar notarie Grünberger, »och det har underlättat vårt arbete i hög grad. LM Ericsson har skött sig med den äran, och Kristidsnämnden tackar för hjälpen.»

Arbetsmöjligheter

även för partiellt arbetsföra

Sysselsättningen av den kategori, som brukar benämnas partiellt arbetsföra, är ett socialt problem, som är i högsta grad aktuellt. Även bland LM Ericssons anställda finns en grupp partiellt arbetsföra. Vad göres för dessa arbetare och hur klara de av sina uppgifter? För att få klarhet i dessa frågor vända vi oss till ingenjör S Tiberg, VtsC.

»Tempoarbetena är oftast av den art, att de kan utföras även av partiellt arbetsföra», säger ingenjör Tiberg. »Vi har för närvarande i verkstaden ett 40-tal arbetare, som lider av kroppslig invaliditet. Vi har dock alltid hållit på den principen, att endast sådana partiellt arbetsföra böra anställas i verkstaden, som kan uppnå fullgod eller i det närmaste fullgod arbetsprestation. Härigenom blir den partiellt arbetsföre jämställd med övriga arbetare och kan komma i åtnjutande av motsvarande inkomster. Han slipper allt nedsättande medlidande och blir inte av kamraterna ansedd som en lönenedpressare och ackordförstörare. Därigenom förbättras också de partiellt arbetsföres ställning på arbetsmarknaden.

För att ej lämna dem som vi nödgas vägra arbete i verkstaden helt utan försörjningsmöjligheter ge vi dem tillfälle att genom vår avdelning för hemarbete få lämpligt arbete i hemmen, där verkstadens fordringar på

Ovan: Herr Sixten Carlsson, som fått sin rörelseförmåga nedsatt genom barnförlamning och triförgiftning, har utbildats till hemarbetare och har klarat kvalitetsfordringarna för sitt arbete, som består i tillverkning av småtrör. Nedan t. v.: Fröken Signhild Larsson, som är blind, gigger gaffelkontakter på avd. K 12.

levererad kvantitet per tidsenhet ej behöva uppfyllas. Erfarenheterna av detta system ha varit goda, och då vi nu ämna utöka vår stab av hemarbetare med ca 200 personer, kommer ytterligare en del av nyssnämnda kategori partiellt arbetsföra att beredas tillfälle till hemarbete.»

Ing. B Lundgren, VktC, som numera förestår avdelningen för hemarbete och även sysslar med hithörande frågor på verkstadens kontrollavdelning, fråga vi om hans erfarenheter av de partiellt arbetsföra hos LM Ericsson. »I stort sett måste man säga att de partiellt arbetsföra såväl i verkstaden som i hemarbetet finna sig väl tillrätta efter vederbörligt instruktionsarbete och tillrättaliggande och att de lyckats bra med sina arbetsuppgifter.»

En rundvandring i verkstaden ger syn för sägen. På avdelning K 12 träffa vi fröken Signhild Larsson, som är blind och som är sysselsatt med avsyningsarbete. Hon gigger gaffelkontakter, och liksom sina två blinda kamrater på avdelningen klarar fröken Larsson sitt arbete med fart och rutin. Och hon trivs också bra med arbetet, förklarar hon.

»På avdelning 38 ha vi också ett par blinda flickor och vidare två, som är dövstumma», berättar föreståndare L Hultin. »Dessutom ha vi två unga män, som genom barnförlamning fått båda benen förlamade.»

Ing. Lundgren omtalar också, att det just nu pågår en utbildningskurs för hemarbetare i Norra Berget, där även

de partiellt arbetsföra, som skola utföra sitt arbete i hemmet, utbildas.

»Denna form av utbildning tog sin början omedelbart efter konflikternas slut; och efter vad vi hittills kunnat konstatera tycks experimentet ha slagit väl ut. Hittills har ett hundratal hemarbetare utbildats. Klientelet består här inte bara av sådana, som fått sin arbetsförmåga nedsatt genom invaliditet utan även av andra kategorier, t. ex. mödrar, som ha minderåriga barn i hemmet, vilka fordra tillsyn. För samtliga är hemarbetet en idealisk lösning på försörjningsproblemet.»

»Hur är det med förtjänstmöjligheterna efter genomgången utbildning?»

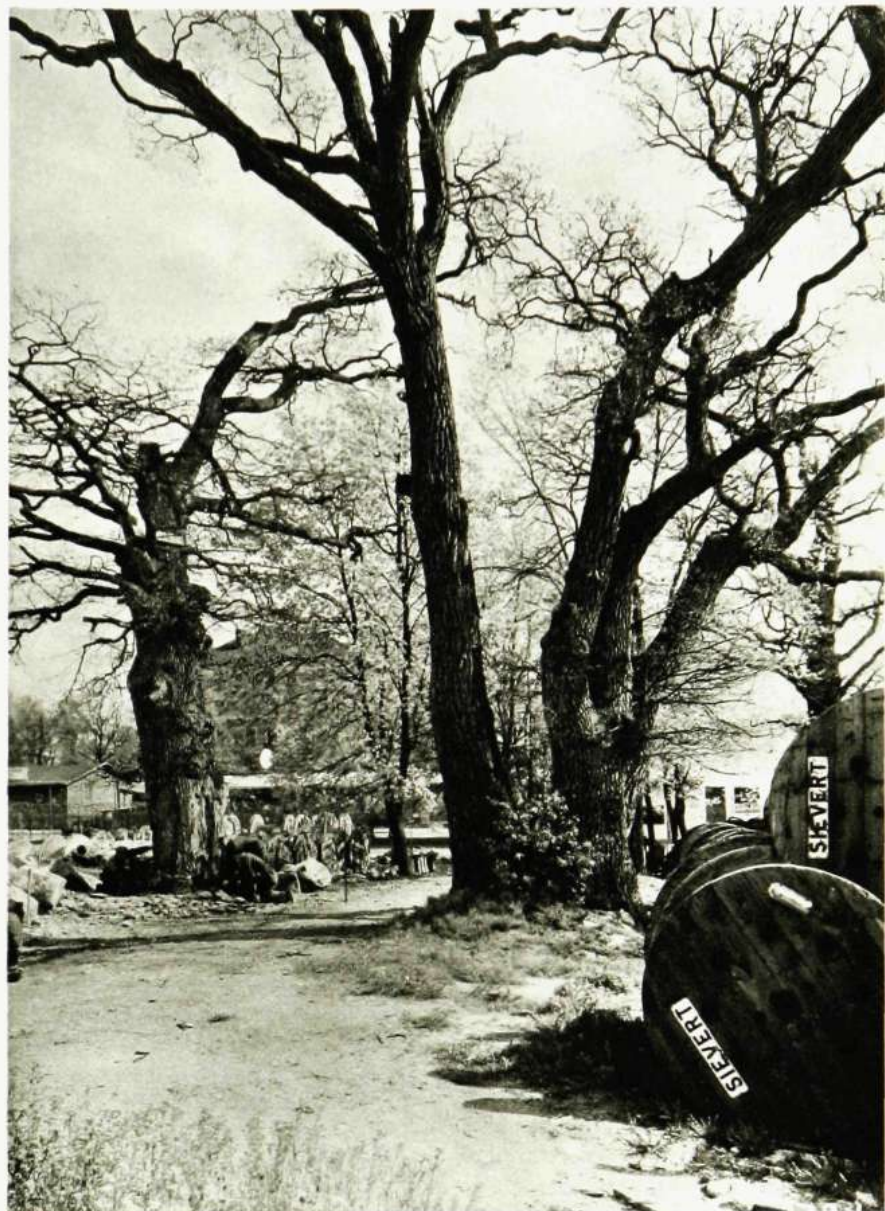
»Hemarbetarna ha samma ackordpriser som verkstadspersonalen. Vi räkna med att en hemarbetare utför ungefär hälften så mycket per vecka som en verkstadsarbetare. En viss minimikvantitet måste dock hållas.» I Norra Berget träffa vi ingenjör W Werner och hr B Tillberg, som äro instruktörer vid utbildningen av partiellt arbetsföra.

»De arbetsmoment, som utföras här, äro särskilt utvalda med tanke på att de skola lämpa sig för arbete i hemmet», säger ing. Werner. »Det är t. ex. lindning, sortering och mindre lödningsarbeten, och i förekommande fall får de nödvändiga maskinerna lånas hem. Alla här ha förklarat sig mycket nöjda med sitt arbete, och de ha uttalat sin glädje över den möjlighet till försörjning, som denna form av hemarbete kan ge.»

FÖRNGRAV

hos Sieverts Kabelverk

På annat ställe i detta nummer av Kontakten är införd en notis om Sieverts Kabelverks nybygge för kontor och laboratorier på Ekbacken i Sundbyberg. Innan röjningsarbetet på tomten igångsattes, fotograferades platsen för arkivändamål under ledning av tjänstemannen på reklamavdelningen E Rydblad. Han kom härvid att fästa sin uppmärksamhet på en av de till undergång dömda ekarnas egendomliga växtsätt, tre kraftiga stammar på en gemensam moderstam. Vid granskning av ekens rotsystem fann han en ganska stor sten invuxen mellan tvenne grova rötter. Det föll honom in, att denna sten kunde ha tillhört kumlet över en vikingagrav. Denna tanke fick näring, när han så upptäckte en knappast skönjbar skoning av intill varandra liggande stenar, vilka kunde tänkas markera gravens ytterkant. Han lät fotografera platsen med stenkumlet i förgrunden, bilden illustrerar denna artikel, och riksantikvarieämbetet underrättades om det förmodade fyndet.

Under riksantikvarieämbetets överinseende företogs nu utgrävning. Härvid påträffades en ringformig stensättning. I mitten av rundeln, mellan ett par av ekens rötter, hittades aska, kolnade ben och järnnitar, som buro spår av att ha varit i eld, fragment av en benkam samt några bitar av en lerkruka. Resten av krukans har väl kommit bort vid tidigare grävningar, måhända långt innan eken kom till. Fynden omhändertogs av riksantikvarieämbetet och äro föremål för undersökning. Av kammens utseende kunde gravens ålder fastställas till 1000 år. Av askan, de kolnade skelettdelarna och nitarna kan

man dra den slutsatsen, att den döde vikingen bränts tillsammans med sitt skepp.

Ekens ålder uppskattades till 450 år. Att dess rötter så pietetsfullt omfattade den egentliga gravens kanske haft sin orsak i att jordmånen här på grund av benens förmultning blivit mindre lämplig för ekens tillväxt. För 1000 år sedan var Mälarens vattennivå ca 5 meter högre än nu och Bällstaån följaktligen en sjö, som sträckte sig in över det område, där Sieverts Kabelverk nu ligger. I denna sjö var Ekbacken en liten säkerligen mycket idyllisk holme, väl lämpad till sista viloplats åt en viking.

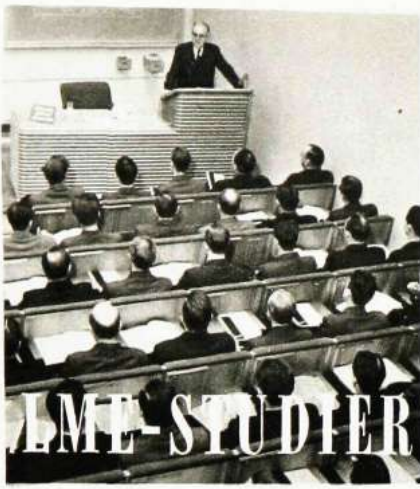
Den 450-åriga eken vid Sieverts Kabelverk, under vilken vikingagraven var belägen.

Gravens belägenhet uppmättes i såväl plan- som höjdläge, och exakt på den plats där den befann sig, vilket genom en lycklig slump blir i ett hörn av utställningslokalen i bottenvåningen, kommer ett minnesmärke att uppsättas.

Den »trådlösa» behöver tråd!

Hur underligt det än låter så går det faktiskt åt omkring $\frac{1}{2}$ mil tråd i varje radiomottagare. Att Radiola därför har det kritiskt just nu, när det är relativt ont om all tråd, är förståeligt.

Det tredje läsåret i studieavdelningens verksamhet har tagit sin början. Vi ha nu kommit fram till den tredje och sista etappen ifråga om uppläggning av de ursprungligen planerade ämnena. Studieprogrammet för läsåret 1945—1946 har svällt ut till ett ganska digert häfte, som upptar ett 80-tal olika ämnen från folkskolestadium upp till högskolestadium. Därmed har programmet i huvudsak uppnått sin slutgiltiga omfattning ifråga om ämnen. I framtiden kunna naturligtvis ytterligare enstaka ämnen tillkomma, beroende på den tekniska och merkantila utvecklingen, men redan nu ha vi skapat en god stomme för en effektiv vidareutbildning inom vårt speciella intresseområde med möjligheter till många kombinationer för olika utbildningsbehov.

Studieprogrammet innehåller således icke endast för läsåret nya ämnen utan även samtliga de ämnen, som funnits med i föregående program och i vilka kurser anordnats tidigare. En enkel överslagsräkning visar emellertid, att enbart föreläsning- och studiecirkelämnena nu äro så många, att våra lokaler ej räcka till för att alla dessa ämnen skola kunna behandlas under läsåret. Det är nu inte heller meningen. Programmet skall vara som ett välfyllt skafferi, där man hämtar vad som behövs för tillfället. Ena året äro således vissa ämnen särskilt aktuella, medan nästa år helt andra ämnen böra tagas upp på schemat. De enda ämnen, i vilka studier ständigt kunna pågå, äro naturligtvis korrespondensämnena.

Vilka ämnen, som skola behandlas under det kommande läsåret, har Ni en viss möjlighet att avgöra själv. I likhet med föregående läsåret innehåller det nya studieprogrammet i sista bladet en blankett för förhandsanmälan. Denna bör Ni fylla i samma dag

Ni fått programmet genom att pricka för de ämnen, som Ni vill deltaga i och sedan sända blanketten till Pu. Glöm bara inte bort att göra detta! Genom förhandsanmälan underlättar Ni vårt arbete i hög grad. Vi få därigenom på ett tidigt stadium kännedom om det aktuella behovet och kunna koncentrera oss på att få föreläsningarna i gång i de önskade ämnena så snart som möjligt.

Den verkligt stora nyheten i årets program är emellertid inte de många nya ämnena, även om dessa säkerligen komma att väcka större intresse än de flesta ämnen, som hittills behandlats. Nyheten ligger fastmer i att företagsledningen nu beslutat öppna studieavdelningens kurser för alla anställda. Under de första två läsåren voro vi som bekant tvungna att inskränka rätten att deltaga till att gälla endast tjänstemän och kontorsanställda.

I samband med utvidgningen har träffats en överenskommelse med verkstadsklubben om en rationell uppdelning mellan de intresseområden, som handhas dels av Pu, dels av Fritidsverksamheten. Studieavdelningens verksamhet är ju genomgående av fackkaraktär, då den endast behandlar sådana ämnen, som äro av betydelse för arbetet. Det har därför ansetts naturligt, att alla ämnen av denna karaktär och således även flera som förut handhafs av Fritidsverksamheten, såsom Matematik, Räknestickan etc. i fortsättningen komma att ledas av Pu. Fritidsverksamheten kommer i stället att ordna alla ämnen och kurser av fri karaktär. De fackämnena, som Fritidsverksamheten ordnat föregående läsåret, återfinnas därför nu i det stora studieprogrammet.

För att underlätta verkstadspersonalens ämnesval återfinnas de för arbetarna lämpliga ämnena och kurserna i ett särskilt studieprogram, som uppgjorts i samarbete med Fritidsverksamheten och som delas ut i verkstaden. Detta program, som uppgöres för varje termin, upptar även noggrannare uppgifter om när de olika kurserna ta sin början.

Studieintresset har hittills varit utomordentligt stort. Mer än 1500 olika anställda ha deltagit i studierna. Ca 1600 korrespondenskurser ha förmedlats genom Pu och föreläsningarna ha bevästats av sammanlagt ca

2500 personer. Jag hoppas, att intresset i fortsättningen kommer att bli minst lika stort. Inför läsåret 1945—1946 hälsar jag Er därför välkomna med i studiearbetet.

T Porsander

Fritidsverksamhetens studiesektion

Vi stå åter inför en ny studiesäsong, och frågan är hur den kommande vinterns studier skola gestaltas. Från Fritidsverksamhetens studiesektion kommer arbetet att fortsätta efter i stort sett samma linjer som tidigare. En del nya ämnen ingå dock i programmet, medan däremot några utgått.

»Företaget och vi» är rubriken på en kurs, som bör kunna bli både intressant och givande. I denna ämna vi bl. a. ta upp en del problem, som beröra arbetsplatsen, problem som vi räkna med få tillfälle att diskutera tillsammans med representanter för företaget. En kurs planeras speciellt för de unga, en i fackföreningskunskap och en i arbetarrörelsens efterkrigsproblem. Det senare är ett ämne, som bör vara högaktuell just nu. Arbetsstudier är ett annat ämne, som också är synnerligen aktuellt.

I språk komma cirklar att startas i svenska och engelska. Beträffande det senare språket blir det även fortsättningskurser. En mera hobbybetonad kurs anordnas i fotografering, och vidare planeras cirklar i talteknik och litteratur.

Under förra året fick studiearbetet bland personalen vid LM Ericsson en ganska kraftig puff framåt. Det är att hoppas att det kommande studieåret skall bli minst lika bra.

Det fria folkbildningsarbetet vill vara en impuls till vidgat självbildningsarbete. Det vill lära folk självständigt tänkande och ståndpunktstagande. I denna strävan vill även vår verksamhet vara ett led. Giv fritiden värde! Kom med i studiearbetet!

Karl Karlsson

SIF:s studiespalt

»Envar måste genom studier och fortbildning skapa sig intellektuellt spängrum.»
Gustaf Carne

Höstens kurser

Den nu påbörjade studiesäsongen är en jubileumssäsong. Det är nämligen i år 10 år sedan Tjänstemännens Bildningsverksamhet (TBV) bildades. Under de gångna 10 åren har intresset för studier inom TBV ständigt ökat, och i höst presenterades 74 kurser i TBV-NYTT. Dessa kurser representera så många olika ämnestyper, att envar säkerligen kunnat finna någon kurs just för sig.

LM Ericssons Tjänstemannaklubb har även denna säsong sina egna kurser. En diskussionscirkel samlas varje tisdagskväll i ABF:s lokal i Midsommarkransen. I kursen »Levande musik» få deltagarna kontakt med den musik som »lever» och spelas. Ledare är musikdirektör Olle Bodén, LME-körens och SIF-körens dirigent.

Vårens nybörjarkurser i spanska och engelska fortsätta under hösten med påbyggnadskurser.

Deklarationskurs

Om tillräckligt intresse erhålles för en självdeklarationskurs, kommer en sådan att anordnas i lagom tid innan nästa deklaration skall lämnas. Kursen planeras omfatta såväl enkel självdeklaration som mera komplicerad deklaration för villaägare m. fl.

Lokal blir i Midsommarkransen, om möjligt i någon av firmans lokaler. För att studiekommittén skall kunna planera för kursen, böra förhandsanmälningar göras redan nu.

TBV visar . . .

Nationalmuseums utställning »God konst i hem och samlingslokaler» visas genom TBV torsdagen den 29 november kl. 20.

Hur en daglig tidning kommer till visas lördagen den 1 december kl. 15.30 i Svenska Dagbladets lokaler. Besöket beräknas ta drygt en timme i anspråk.

Stockholms moderna barnhem vid Södertäljevägen, Nybodahemmet, visas söndagen den 2 december kl. 13.30 under ca 1½ timme.

Anmälningar till dessa visningar mottagas av studiekommittén. Varje visning kostar 50 öre.

Dan Andersson-afton

Söndagen den 25 november kl. 19.30 blir det en Dan Andersson-afton i Kungsholmens Kommunala Flickskola. Docent Gunnar Axberger medverkar med ett kåseri om Dan Anderssons liv och diktning kallat »Det är något bakom bergen». Vidare blir det sång till luta av fil. lic. Olle Weirulf, musik av fröken Gun Åkerman och sång av fröken Elsa Herou. Inträdesavgiften är 75 öre.

Studiekommitténs sammansättning:

S Fredin, Yb, tel. 565
Å Larsåker, Vi, tel. 242 och 464
A Olryd, Xud, tel. 631
K B Olsbro, Xlp, tel. 933

L Henrixon, Fap, tel. 112 25
F Wolmestad, Xlr, tel. 547.

SAF:s studier

TBV anordnar inom den närmaste tiden visningar i staden samt en Dan Andersson-afton. Dessa evenemang presenteras i föregående spalt.

Samarbetskommitténs kurser

En kurs i oljemålning med konstnären Pierre Olofsson som ledare pågår för närvarande i Hägerstensåsens folkskola. Kursen tog sin början tisdagen den 2 oktober och omfattar 12 lektioner.

Den 16 resp. 17 september började två kurser i klädsömnad i Barnstugan, Pingstvägen 14, under ledning av fru Anne-Marie Nicklin. Även dessa kurser komma att omfatta 12 lektioner vardera.

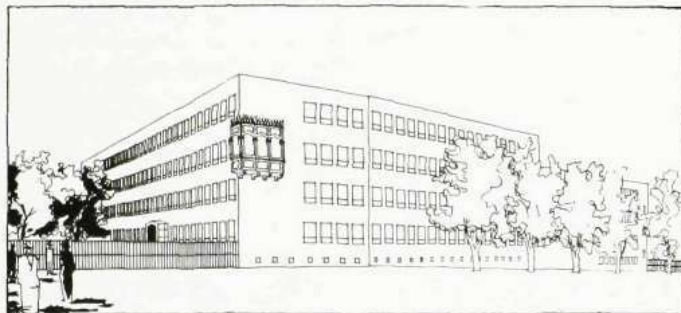
L M Ericssons idrottsklubb anordnar även i höst gymnastikkurser. En kurs för manliga deltagare började den 20 september i Brännkyrka brandstation och pågår varje torsdag kl. 19. Den kvinnliga gymnastikkursen hålles fredagar kl. 19.30. Den tog sin början den 28 september.

Dessutom pågår en gymnastikkurs i Sportpalatset fredagar kl. 19.15. Denna kurs började den 21 september.

Sieverts Kabelverk bygger

Vid Sieverts kabelverk i Sundbyberg pågår sedan någon tid uppförandet av en ny kontors- och laboratoriebyggnad. Denna, som i plan har formen av ett U, uppföres med fasadtegel i fyra våningar, förutom källare och överbyggd gård, och beräknas bli färdigställd till hösten 1946. Ritningarna äro upprättade av arkitekt Ture Wennerholm, och byggnadsarbetet har uppdragits åt byggmästare Olle Engkvist. Byggnaden kommer att inrymma bl. a. materiallaboratorier med specialutrustningar för undersökning och kontroll av råmaterial för tillverkningen, laboratorier med apparater för typprovning och undersökning av färdiga produkter samt elektriskt laboratorium för högspäningsforskning.

Dessa laboratorier väntas bli av stor betydelse för kabelverkets fortsatta utveckling bl. a. med hänsyn till utnyttjandet av de senaste årens landvinningar i fråga om syntetiska råmaterial ävensom det väntade behovet av kablar för storkraftöverföring inom landet. Byggnaden är första ledet i en ombyggnad av Sieverts kabelverk, som inom de närmast kommande åren är avsedd att genomföras.

LÖN FÖR

För de LM:ter, som ha sin dagliga verksamhet i tillvaron. Det är kanske många, som inte varje vecka måste presteras, för heime tillkommer. Bilderna på detta arbete. Vi få sålunda se lönen för mödan. Det är svararen varit anställd hos LM Ericsson.

Gustaf Braff ses här i sitt dagliga arbete vid revolvernsvarven, där han svarar växelbordsproppar. betel är slutfärd, och han stämplar sitt ackordskort. 3. Varje måndag sorterar fru I Kroon på avd. 19 olika avdelningens kort från föregående vecka i buntar, vilka sedan i en hiss skickas upp till avdelning 10. Ev, som räknar ut avlöningen. 4. Buntarna tas där emot av frk. B Johansson. Under förra hälften veckan strämma ständigt nya kortbuntar till Ev från de olika verkstadsavdelningarna; de sista anländer till Ev som på torsdagen, alltså ännu dagen innan lönen skall betalas ut.

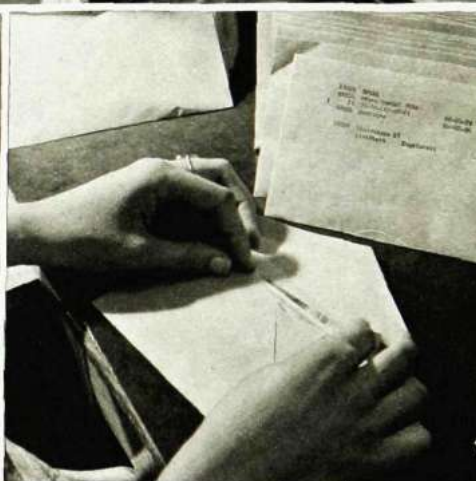

MÖDAN

ning i verkstaden, äro fredagarna
avlöningen ut till 3800 arbetare.
vilket perfekt kontorsarbete, som
och en skall få vad honom eller
pslag avse att visa förloppet av
går till, när en av LM-terna får
Bratt på Vta 19, som i hela 48 år
elar huvudrollen på dessa sidor.

En av dem som ombesörja denna uträkning är
essekontoret lämnar underlag för avdragen till
r sändas utan tidspillan fill Ev med rörposten.
en rörposthylsa. 7. Avlöningskuverten tryckas
älld finns en präglad plåt, innehållande adress
i arbete. 8. Alltefters avlöningsbeloppen för
r. Bilden visar frk. E Nordie och B Andersson
orsdagen är inne, och kassör A Ståhl i huvud-
l banken lämnas här pengarna ut av kassör-
ta fördelningen av ca 300 000 kr. sitter kassör
ig på bordet. I sanning en ansvarsfull post.

12. På torsdagseftermiddagen kan hr Bratt
få tillbaka sina kort för att själv kontrol-
lera, att löneuträkningen är riktigt
gjord. 13. På fredag förmiddag utvecklas
en intensiv verksamhet på Ev. På mindre
än fyra timmar skola 3500 avlönings-
kuvert fyllas med pengar och därill kontrol-
leras. Här skär frk. B Andersson av
remсор från avlöningslistorna, en remсор
för varje lönekuvert. 14. Med ledning
av remсорna lägga frk. Gretchen Hed-
berg och fru Britta Olsson pengarna i
avlöningskuverten. 15. Kuverten klistras
igen och transporteras sedan i boxar
via hissen till sina respektive avdelningar.
16. För avdelning 19 tar föreslåndare N A
Andersson (t. h.) emot avdelningens boxar
av förman B Lelki. 17. Så är det fredag
e. m., och tiden för avlöningsutdelningen
är löne. Var och en får sitt, så ock hr
Bratt, som här ses främst i kön.

Köerna i arbetarmatsalen

Då och då kommer det klagomål på köerna i matsalen i Midsommarkransen. Man måste ha förståelse för klagomålen. Det är irriterande att behöva tillbringa ända upp till en kvart av lunchens femtio minuter i kö.

Frågan har också vid otaliga tillfällen varit uppe till behandling vid matrådets sammanträden. Från verkstadsklubbstyrelsens sida har föreslagits ännu en uppdelning eller förskjutning av rasterna för att matgästerna skulle hinna undan för varandra. Verkstadsledningen svarar, att en sådan anordning är mindre lämplig på grund av att de olika verkstadsavdelningarna äro beroende av varandras produktion.

I februari i år gjordes ett försök att lösa frågan på ett annat sätt. Efter överläggningar vid matrådssammanträde beslöts att göra ett försök med servering vid borden för tvåhundra personer varje rast. Om köerna reducerades med så stort antal skulle en viss lättnad inträda. De som ville bli serverade vid borden hade att inköpa ett häfte med matkuponger en gång i veckan. Ett standardmål bestående av smör, bröd, varmrätt och mjölk skulle serveras. Matrådet ställde stora förhoppningar på att köfrågan skulle kunna lösas på detta sätt. Ty-

vär kommo förhoppningarna på skam. Det visade sig att intresset för bordserveringen var ringa. Endast ett tiotal personer använde sig av förmanen att få sätta sig till bords direkt. Saken hade annonserats på verkstadsledningens tavlor på varje verkstadsavdelning; alla måste alltså förutsättas ha fått del av erbjudandet.

Konflikten kom mitt uppe i alltsammans, och när vi efter fem månader återvände till verkstaden och matsalen, var det sommar. Sommartid bruka köerna bli mindre, beroende på att många föredra att ha mat med hemifrån och äta ute. Dessutom meddelades från verkstadsledningens sida att varmdisk skulle inmonteras i den s. k. lilla matsalen, och en avlastning från stora matsalen kunde tänkas bli följden därav. Sålunda beslöts att avvakta huruvida ännu ett försök med bordservering skulle göras.

Nu serveras mat i båda matsalarna, men köfrågan är lika brännande ändå. Kan det tänkas att ett förnyat upptagande av bordserveringen skulle omfattas med större intresse nu? Kanske berodde det på den hotande konflikten att intresset var så ringa i februari. Eventuella betänkligheter mot att man måste binda sig för en standardrätt borde väga lätt i jämförelse med att behöva köa bort en tredjedel av lunchrasten tycker i varje fall

Matrådet.

LM-husmödrarnas arbets-

börda lättas

Det finns muntrare fritidssysselsättningar än att stå och vänta på tur i en affär. Särskilt om man kommer direkt från arbetet och har tusen saker att göra hemma. De LM-anställda husmödrarna ha nu fått en chans att slippa från denna väntetid.

Överenskommelse har träffats med en rad livsmedelsbutiker om ett rekvisitionsförfarande, som gör det möjligt för kunderna att i förväg lämna in beställning på varor som önskas. Man lägger sin rekvisition i affärens brevlåda på morgonen och hämtar färdigexpedierade varor på kvällen, när man går hem från arbetet. Meddelande om vilka affärer som på detta sätt går LM-husmödrarna till mötes har genom verkstadsledningens försorg utgått till alla verkstadsanställda.

Någon kanske menar att man måste vara med och se till vad man får för sorts varor. Men det är nog ingen risk för att butikerna lämnar ut annat än fullgoda varor. Specierivaror i synnerhet böra ju bli desamma antingen man står och tittar på medan de expedieras eller man får dem i färdigexpedierat skick. Många husmödrar vill gärna se på den köttbit som skall bli familjens söndagsstek, men även i det fallet torde butikerna sätta en ära i att den rekvirerande kunden skall bli nöjd. De beställda varorna iordningställas på förmiddagen medan det finns mycket att välja på.

Kan LM-husmödrarnas arbetsbörda lättas genom detta arrangemang är mycket vunnet, många halvtimmar inbesparade, halvtimmar som kunna användas bättre i hemmet än i tröttsam väntan på tur i en butik.

Ea.

För någon tid sedan besöktes LME av Midsommarkransens Husmodersförening. Här ses husmödrarna — däribland många LME-fruar — samlade i arbetarmatsalen.

Uppå alpens isbelagda spira...

När jag fick höra att det blivit musikutsändning på en del avdelningar därute vid Midsommarkransen, blev jag både glad och intresserad. Jag vet av många års erfarenhet att musikintresset har varit mycket stort i jättfamiljen, som kallar sig LM-are. Nog minns man Valborgsmässaöftarna på Tulegatan, där LM-sextetten, under ledning av Bernhard Lelki, blåste ut vintern för att lämna plats för våren. Vilka applåder, vilket jubel! Sångkören från sekelskiftet, som även då kallades Mikrofon, sjöng de kända vårsångerna under dirigenten Sandbergs anförande. Där stod hela personalen packad på gården och lyssnade andäktigt under dessa efterlängtningsstunder.

Vi var inte så bortskämda med sång och musik på den tiden. LM hade även då en utmärkt orkester under dirigenten Lovéns ledning. Orkestern var mycket upptingad vid fester, föreningsmöten och baler, varav man kan förstå, att den var högt uppskattad. Det var på den tiden, när wienervals, hambo, schottis, polka och fransäs voro omtyckta programpunkter.

Aldrig mera Ljungby horn

Medan jag i tankarna kretsar kring sekelskiftet, så skall vi titta litet närmare på några fall av originell och primitiv sång- och musikuppfattning. För en av mina kamrater existerade inte något annat musikstycke än Ljungby horn. En dag frågade han mig: »Kan du spela Ljungby horn?» Han gav sig inte förrän jag lovat att komma hem och spela det stycket för honom. När jag spelat Ljungby horn fem eller sex gånger, gjorde jag en ansats att få spela något annat, men se det gick inte alls, för då avbröt han genast. Det blev bara att fortsätta på samma trall, ungefär ett tjugotal gånger. Det kanske kan förlåtas, att jag inte har spelat Ljungby horn sedan dess.

En annan kamrat skulle prompt sjunga vid festliga tillfällen — men inte förrän efter tredje snapsen. För

Den presentation av LME-orkestern, som gjordes i föregående nummer av KONTAKTEN, har hos en av bolagets pensionärer, herr Rickard Wiksell, väckt till liv gamla glada minnen från musiklivet vid LM Ericsson under tidigare år, som han skildrat i ett brev och som KONTAKTEN med nöje vidarebefordrar till sin läsekrets.

honom existerade också bara en sång. Den började så här: »Uppå alpens isbelagda spira, dit ej någon mänsklig fot kan nå.» När han så hade skrålrat igenom fjorton eller femton verser samt hållit ögonen stadigt fästade vid taket, som om han fått syn på alptoppen, då voro de samlade gästerna nöjda på sång för den gången. Kanske man kan tillägga att han njöt mest själv av sin sång.

Så var det en kamrat som var vanvettigt förälskad i Wagner. Vid alla operaföreställningar och konserter, som hade Wagner på programmet, var han med. Men en dag fick Wagner en rival i Franz von Suppé. Min kamrat hade råkat att se och höra operetten Boccaccio och blev alldeles i extas över den. Dagen efter berättade han för alla på avdelningen, att han sett »Bocka-tjo». Även jag fick del av hans stora upplevelse, men jag försökte rätta till namnet på operetten åt honom, så jag sa: »Du menar väl Boccaccio?» Han hörde dock inte på det örat, och följden blev att han fick heta »Bocka-tjo» hela sin återstående LM-tid.

Till vilken musik arbetar man bäst?

En sak, som mycket sysselsatt mina tankar, är den nuvarande musiken

på avdelningarna. Vilka kompositörer och vilka taktindelningar är det, som inverkar gynnsammast på arbetsresultatet? Man kan ju tänka sig att den musikaliska rytmen och arbetsrytmen kan korsa varandra, och musik är ju en känslorak. De unga vill naturligtvis helst ha swing eller jazz, vilket tilltalar dem bäst, medan de äldre önskar höra sådant, som påminner mera om musik. Man vet ju vilka svårigheter Radiotjänst har haft för att tillfredsställa de olika smakriktningarna. En musikpsykolog löser nog säkrast problemet musik—arbetsrytm, och lyckligtvis finns det en hel del musik och sång att välja på. Så var det den levande musiken. LME kan vara riktigt stolt över sin nuvarande orkester under dirigenten Malmbergs ledning. Det arbete, som Malmberg har lagt ned på orkestern, är minst sagt storartat. Hans goda musiker har naturligtvis även stor del däri. De klassiska program, som LM-orkestern av i dag sätter upp, kan försvara sin plats var som helst i vårt land. Det är en reklam för fabriken så god som någon annan. Detta är blott några minnen och reflexioner av en pensionär, som haft kontakt med både fabriken och musiken under en lång följd av år.

Rickard Wiksell

Man får ta seden dit man kommer

säger telefonmontören J Engman, som här nedan berättar några minnen från sina många uppdrag i bolagets tjänst.

J Engman heter en berest LM-it, som i somras fyllde 60 år. Han är montör till yrket och har rest vida omkring i världen. De senaste åren har han dock tillbringat i hemlandet. Han har svarat för montaget vid telefonautomatiseringen i en rad svenska städer, senast i Kristianstad, där KONTAKTEN lyckas få honom på tråden, och ber honom berätta några minnen från sitt växlingsrika liv.

»I våra instruktioner ingår, att vi skall ta seden dit vi kommer», säger hr Engman, »och det kan vara nog så prövande, när man det ena året befinner sig bland mörkhyade marockaner och det andra bland polska patrioter.

Redan tidigt fick jag se mig om i världen. Jag var inte mer än sju år gammal, då mina föräldrar slog sig ned i Brasilien, där vi bodde i tre år. Redan vid 16 års ålder blev jag anställd vid LM Ericsson. Och som LM-it fick jag så småningom åter resa utrikes. Den första resan gjorde jag på 1920-talet, och då gick färden till Tanger i Marocko, där det gällde att modernisera en hopplöst föråldrad telefoninrättning. Det var ett enkelledarsystem, vars funktion var så bristfällig, att affärsmännen ibland

fick skicka sina springpojkar ned till telefonstationen och anmäla att de slutat ett telefonsamtal och ville ha ett nytt. Det var inte gjort i en handvändning att sätta upp ett nytt telefonnät där nere. Det gamla var fullkomligt odugligt. Det bestod av tunn järntråd, som fränts sönder på grund av saltvattnet i närheten. Det blev åtskilligt trassel i detta gamla telefonnät, när vi skulle fram med våra kablar, och det var nog inte långt ifrån att det hade blivit revolution.

Till sist fick vi dock vårt nät i ordning. Men dessförinnan hade vi fått lov att importera impregnerade ledningsstolpar ända från Sverige. Så det hade sina sidor att vara montör i Marocko.»

Arabiskt nöjesliv

Herr Engman har som sagt varit med om litet av varje. Han kan också berätta om sällsamma upplevelser bland festande araber i Marocko:

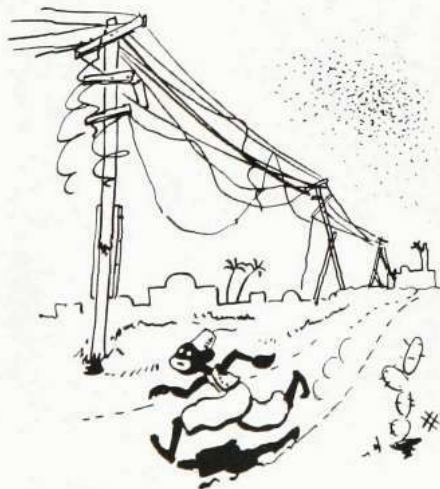
»Maken till arabernas vildsinta festande har jag aldrig skådat. De blev alldeles vilda till sist och sprang omkring och högg både varandra och sig själva i huvudet med yxor, så blodet forsade. Under tiden gick infödingarna omkring och samlade ihop blodet i bröd, som de sedan

sålde som helbrägdagörande medel för gott pris.»

I Polen arbetade hr Engman ett helt år, och även där fick han rätta sig efter landets seder.

»Det var i Lemberg, nuvarande Lwow, just under en tid då patriotismens vågor svallade som högst», berättar herr Engman. »Vi hade vårt arbete förlagt till postens hus. Nästan varje dag förekom demonstrationer, och det var bara att avbryta arbetet och i stället gå ut och defilera med trummor och trumpeter. Att det inte blev så mycket gjort under sådana förhållanden, säger sig självt. Polackernas trumslagare kommer jag förresten särskilt ihåg. De bar inte sina trummor själva utan körde dem framför sig på kärror, och så gick trumslagaren efter och bankade. Det blev lite bekvämare så.

Polackernas klassmedvetande var på den tiden mycket utpräglat, och vid de fester, varmed vi brukade avsluta arbetet på varje plats, var det omöjligt att få med både montörer och tjänstemän samtidigt. De måste bjudas var för sig. Vid dessa fester gick det dock inte så våldsamt till som hos araberna.» Herr Engman konstaterar till sist, att borta är bra men hemma är bäst.

Också en *Ericsson* -produkt

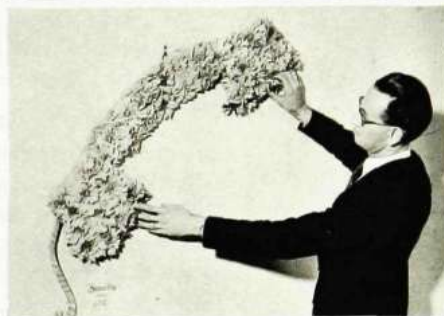
Barnens Dags festligheter i år inrymde en nyhet — olika företag framträdde på friluftsscenen vid Källhagen med prov på sin underhållningsförmåga. Torsdagen den 30 augusti var det LM Ericssons tur, och då serverades ett klatschigt kabaretprogram, kallat »Också en LM Ericsson-produkt». Arrangör var hr Tore Ryberg, Xp, som även läste prolog. LME-orkestern spelade som aldrig förr, folkdanslaget dansade sig rakt in i publikens hjärtan, och hr Lars Rosén rev ned brakande applåder med sina sångnummer. Frk. Astrid Gregert, Pb, och ing. Lage Löfgren, Yt, sjöngo med bravur ett par operettduetter, och humoristen Eric Nilsson, Vta 12, hade inga svårigheter att få publiken med sig, då han på ett synnerligen målande sätt deklamerade ett par dikter av Johan-Olof Johansson. LME:s blandade kör under ledning av musikdirektör O Bodén utförde Schumanns »Zigenarliv» i full zigenarkostymering — ett mycket uppskattat programinslag.

Programmets klimax utgjordes av ett praktfullt fyrverkeri, som mot slutet formade sig till ett lysande LM Ericsson-märke i rött och blått. Innan detta ännu hade förtonat, stämde så orkestern upp den av dirigenten komponerade LME-marschen. Slutligen framförde hr C Bergqvist Barnens Dags tack till LM Ericsson samt överlämnade till kvällens arrangör en handmikrofon av idel blommor.

Utom programmet medverkade en uggle, som från en upphöjd plats mitt i rampluset övervakade det hela och bidrog till att ytterligare förhöja stämningen bland den talrika publiken.

Överst en bild från LME:s praktfulla Barnens Dags-fyrverkeri. T. v.: Frk. A Gregert och ing. L Löfgren sjunga en Kalmán-duett. Hr E Nilsson, Vta 12, som ses i deklamations-tagen nedan t. h., missunnade inte hr T Ryberg, t. v., hans blomstergåva, fastän han själv mycket bidrog till att programmet blev lyckat.

Sommarsol åt LM-barn

Även i år har ett antal LM-barn tillbringat sommaren på barnkoloni. Barnen ha varit uppdelade på två kolonier, den ena på Bosön vid Lidängö och den andra vid LM-gården Hegelsta i Grillby. På Bosön hade man den största kolonien med 35 barn i åldern 5—7 år. Föreståndarinnan var fröken Lena Bond. På LM-gården i Grillby hade de allra yngsta placerats, 25 barn i åldern 3—5 år, som här lapade sol i somras under fröken Marie-Lousie Nordgrens överinseende.

Erfarenheterna från sommarens koloniverksamhet ha varit enbart goda; barnen ha kommit hem friska och brunbrända, och såväl barnen och deras föräldrar som föreståndarinnorna och deras medhjälpare ha varit mycket belåtna.

Som bekant finansieras dessa sommarkolonier dels genom övertidsarbete bland verkstadspersonalen, var-

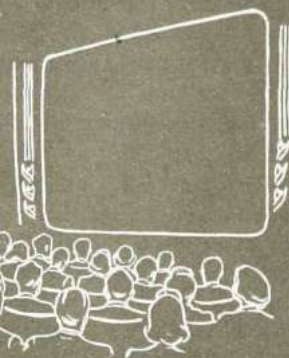

vid inkomsten oavkortad går till detta ändamål, dels genom att bolaget lämnat bidrag. Förra året arbetade man två dagar extra, och det är att hoppas, att envar är villig att bidra till ett lika gott resultat i år till fromma för solhungerande LM-barn.

När vi träffas på fritid

Tjänstemannaklubben

L M Ericssons Tjänstemannaklubb höll sitt årsmöte den 10 oktober. Klubben, som nu har 951 medlemmar, avslutade därmed sitt tolfte verksamhetsår.

Mötet hade karaktären av ett rent arbetsmöte och dagordningen var diger.

Huvudfrågorna voro behandling av ett förslag till nya stadgar för klubben samt val av funktionärer. Ing. E. Lantz, Trm, som varit klubbens ordförande i två år, hade mycket bestämt undanbett sig återval.

Valnämnden hade emellertid icke lyckats spåra upp någon lämplig kandidat, som var villig att åta sig uppdraget som ordförande. De, som valnämnden ansett lämpliga, ansågo sig själva icke ha tid. Under diskussionen konstaterades, att de lämpligaste personerna ofta icke vilja acceptera ett förtroendeuppdrag, därför att det ordinarie arbetet ibland blir lidande. Då detta inte helt kan undvikas, framhölls önskvärdheten att få klarlagt, att förtroendeuppdrag icke innebära någon nackdel med hänsyn till tjänstemannens framtid i firman.

Resultatet av den långa diskussionen blev att ing. Lantz, ehuru mycket ogärna, accepterade ordförandeposten ytterligare ett år. Övriga styrelsemedlemmar blevo:

Almgren, L A, ing., Trm, omval
Andsjö, E, ing., SIB, omval
Ericsson, L, herr, FÖB, nyval
Malmqvist, E, ing., Xsm, förut suppl.

Olsbro, K B, ing., Xlp, förut suppl.
Runeberg, S, ing., FÖB, nyval
Sjöberg, R, ing., Vtv, förut suppl.

Till suppleanter, i den ordning de ersätta ordinarie medlem vid förfall, valdes:

Forsström, M, fru, Vta, nyval
Olstedt, S, ing., Xud, nyval
Tydal, S, herr, FÖB, förut ord
Erninger, L, ing., SIB, nyval
Larsåker, Å, herr, Vi, nyval.

Till förhandlare, förutom klubbens ordförande, valdes herr A Arvidsson, Vpp, och ing. H Fredborg, båda tidigare funktionärer i styrelsen.

Vid mötet tecknades en minnesbild av den nyligen bortgångne herr I Spångberg, Vpp, som tidigare varit klubbens vice ordförande under två år, och senast fungerat som revisor-suppleant.

H Fredborg

Sällskapet LME

Fredagen den 19 oktober samlades sällskapet LME på Rådhusrestaurangen till sitt första samkväm för säsongen. Anslutningen var tämligen god — ett 60-tal medlemmar hade infunnit sig och lyssnade med spänning till ing. Göte Fernstedt, som berättade om sina upplevelser under den långvariga vistelsen i Colombia och illustrerade sitt kåseri med skioptikonbilder.

Efter den sedvanliga supén, som avsåts under god stämning, följde dans med Nisse Söderman vid pianot.

LME:s fritidsplats

invigd

Den 25 augusti var en stor dag för idrotten vid L M Ericsson. Då invigdes och överlämnades till personalen den fritidsplats, som företaget låtit iordningställa på fabriksområdet — ett pampigt fritidsområde, som mäter 11 000 kvm och som kostat ca 65 000 kronor. LM-terna hade slutit upp i stort antal med barn och blomma, och då de olika sportsektionerna tågade in på planen i sina respektive idrottsdräkter tittade solen fram mellan molnen och gav en extra festlig glans åt evenemanget. Det rikhaltiga invigningsprogrammet inleddes av hr Tore Ryberg, Xp, som läste en av honom själv författad prolog, varefter direktör Helge Ericson höll hälsningstalet. — »Det är ingen idrottsplats utan snarare en fritidsplats detta. Det är inte meningen att vi skall utbilda idrottsstjärnor, utan platsen skall skapa sunda människor i vårt arbetsliv», sade dir. Ericson, som därefter överlämnade fritidsområdet, samtidigt som han uttalade ett tack till alla dem, som medverkat vid dess tillkomst. Efter direktör Ericsons tal framträdde Sportföreningens ordförande, ing. Nils Hagman, som framförde sin förenings tack till direktionen för den storslagna gåvan, som han lovade skulle bli flitigt använd, och slutligen uttalade även Korporationsidrottsförbundets vice ordförande, redaktör Åke Svahn, ett tack till bolagsledningen för att anläggningen kommit till stånd.

Dessutom gjorde LM Ericssons egna sång- och musikkrafter sitt bästa för att skapa en festlig inramning kring det hela. Såväl orkestern som LME:s manskör inhöstade mycket bifall, och så gjorde även hr Lars Rosén, Ermi, med sina sångnummer. Även folkdanslaget medverkade med en livligt uppskattad programpunkt. Så kunde då den nyinvigda fritidsplatsen tagas i bruk, och man samlades till ädel tävlan i olika grenar under det idrottsprogram, som avslutade invigningsfesten, och som omfattade tennis, handboll och löpning.

I tennis segrade G Holm och E Wrang över H Lindberg och A Skogh med 6—3, 6—0, 1—6, 6—3.

Handboll, herrar: Telegrafverket—LME 2—1. *Damer:* Kabelverket—FÖB 7—0; LME—komb. Kabelverket, FÖB 6—1.

Koncernmästerskapen i fri idrott

Vid invigningen av LM Ericssons nya fritidsområde den 25 augusti, varom ordats på annan plats i denna tidning, inleddes årets koncernmästerskap i fri idrott. Grenarna voro 100 m för seniorer samt yngre och äldre oldboys och 80 m för damer. Försöken hindrades i någon

mån av en alltför livligt intresserad publik men genomfördes dock programenligt. Den 1 september följde sedan övriga grenar i koncernmästerskapen, på Stadshagens idrottsplats för seniorer och damer samt på Älvsjö idrottsplats för yngre och äldre oldboys. Bland resultaten i de olika grenarna märkes:

Löpning 100 m, seniorer: Arve Nilsson, Älvsjö K., 11,6 s. Yngre oldboys: Fritz Andersson, LME, 12,1 s. I diskus segrade I Fält, SK, med 41,41 och i höjdhopp B Lindblom, KRB, med 1,75 samt i längdhopp Arve Nilsson, Älvsjö K. med 6,35. I damernas grenar vann Märta Karlsson, Älvsjö K., 80 m med tiden 11,2, i slungboll segrade Ulla Najström, LME, med 35,99, i längdhopp Märta Karlsson, Älvsjö K., med 4,65 och i höjdhopp Gunvor Lundh, Elmekano, med 1,35.

Turneringen mot Nymans verkstäder

Lördagen den 1 september spelades i Uppsala den första matchen i en turnering mellan LME och Nymans Verkstäder. Sistnämnda företag har satt upp ett vandringspris, om vilket man planerar att spela två fotbollsmatcher under höstsäsongen 1945, två bandymatcher vintern 1945—46 samt två fotbolls- och två

bandymatcher 1946—47. I den första fotbollsmatchen segrade Nymans med 3—1 och i den andra, som spelades på Aspuddens idrottsplats lördagen den 8 september, hemförde Nymans likaledes segern, denna gång med 5—3.

Till dessa för LME:s del nedslående matchresultat har måhända den omständigheten bidragit, att LME vid bägge tillfällena måste spela med ett par reserver i laget. Fotbollsektionen hoppas emellertid att nästa gång kunna ställa upp ett mera samspelt och slagkraftigt lag och hoppas dessutom på större publik vid nästa hemmamatch.

Kontorscupen i fotboll

Säsongen för motionsfotbollen har nu nått sitt slut. Bollsparkandet mellan de olika kontorsavdelningarna inom LM Ericsson har i sommar varit mycket livligt. Inalles har ett 50-tal matcher spelats, varav tio ingått i en serie och elva i den s. k. »kontorscupen». Segrare i årets kontorscup blev X-lab., som i finalmatchen den 29 september besegrade Vts med 1—0.

Enär seriestarten ägde rum så sent på sommaren, måste de deltagande lagens antal begränsas till sex, för att spelprogrammet skulle kunna genomföras.

Ett bildsvep från invigningen av LME:s fritidsplats. Övan: Direktör Helge Ericsson håller invigningstalet.

Att intresset för fotboll är stort inte endast bland de aktiva framgår också därav, att insamlingen till ett pris i kontorscupen resulterat i 250 kr. och att bidragsgivarnas antal blivit så stort som 400. Då insamlingen rönt större framgång än initiativtagarna från början vågat hoppas, och alltså större summa än beräknat influtit, har man beslutat inköpa två priser, av vilka det ena skulle vara »Kontorscupen» och det andra uppsättas i kontorsserien. Båda dessa priser skola vara ständigt vandrande år från år och skola förvaras på det segrande lagets avdelning.

Tanken är att serien skall spelas på våren och sommaren, varigenom ett mycket digert program skulle kunna hinnas med. Som värdig avslutning på allt bollsparkandet skall då cupen spelas på sensommaren och hösten. Meningen är, att det hela skall inrangeras under Idrottsklubbens regi.

LME-Elektrisk Bureau 4—3

Lördagen den 22 september gästades LME av ett fotbollslag från Elektrisk Bureau i Oslo, och på lördags-

Nedan t. v.: Vid en bankett i Berns salonger utdelade ordföranden i LME:s idrottsklubb, Alvar Åkerström, till norrmannen Alf Clementsen LME:s nyinstiftade bronsplakett samt pris som bäste man på plan i den svensk-norska matchen. T. h.: Stora skaror av orienterare hade samlats till årets SYK.

eftermiddagen spelades en match på Aspuddens Idrottsplats inför en publik av omkring 250 personer, och matchen föregicks av verkliga landskampspreludier. Nationalsångerna spelades, och det svenska laget överlämnade ett standar och en blomsterbukett.

Matchen blev både juste och välspe-
lad. Med tanke på norrmännens då-
liga träningsförhållanden måste man
säga, att de gjorde ett mycket starkt
intryck. Efter en norsk ledning med
3—1 lyckades LME inhämta för-
språnget och vinna matchen med
4—3. Bäste man i norska laget och
på planen var högerhalven Alf Cle-
mentsen. Den svenske högerinnern
Sixten Eriksson visade även i den-
na match sin klass och var bäste
man i svenska laget.

På lördagskvällen hölls en bankett
i Berns Salonger för norrmännen,
varvid Idrottsklubbens nyinstiftade
plakett i brons utdelades till samt-
liga medlemmar i det norska laget.
Norrmännens besök varade i fyra
dagar, och deras intryck av LME
och Sverige voro enligt deras egen
utsago de allra bästa. På söndags-
förmiddagen företogs en rundtur i
Stockholm med spårvagn, och på ef-
termiddagen åsågs en match på Rå-
sundastadion, dit AIK välvilligt hade
skänkt fribiljetter, och på måndags-
kvällen avhurrades norrmännen av
sina svenska värdar och värdinnor.

Ovan t. v.: Elektrisk Bureaus lag med lagledaren
Viktor Hansen längst t. h. Ovan ses det svenska
laget.

Det är att hoppas, att denna match
skall bli inledningen till en mera
intim kontakt med L M Ericssons
dotterbolag i de övriga nordiska län-
derna i idrottsligt avseende samt att
LME må kunna göra en god propa-
ganda för svensk korpfboll i
Norge.

L M Ericssons Idrottsklubb.
Fotbollssektionen.

LME-orienterarna segerrika

Onsdagen den 8 augusti samlades
orienterarna till höstsäsongens första
tävling. Uppgårelsen gällde den år-
liga treklubbsmatchen Liljeholmens
kabelfabrik — Älvsjö kabelverk —
LME, Midsommarkransen. Ett 40-
tal löpare, därav 17 LM-iter, hade
hörsammat kallelisen.

Tävlingen, som gick på en 6,5 km
bana var förlagd i terrängavsnittet
söder om Farstanäset under Magel-
ungen i en terräng, som genom sin
öppenhet gynnade de mera löpstar-
ka. Dock gällde det att på ett par
kompassräckor gå försiktigt för att
inte komma bort, enär kartan —
verkligheten ibland företedde vissa
olikheter.

Resultatet blev för LM Ericssons Idrottsklubb en framgång. Vårt 5-mannalag erövrade den första inteckningen i det nyuppsatta vandringspriset, och 10 LM:er placerade sig bland de 15 främsta.

Av fjolårets nyörjare visade många mycket lovande takter.

Individuellt segrade oförbränneliga Erik Wallsten, Liljeholmens kabelfabrik — en mycket uppskattad seger efter de fyra andraplacingar han förut ernått i denna tävling — och efter honom placerade sig Ivar Hilfbo, LME, närmast.

Även i årets SYK — den stora årliga korporationsorienteringen — kunde LM Ericssons orienteringssektion notera den kanske största framgången hittills sedan sin start för 5 år sedan.

Tävlingen, som ägde rum söndagen den 2 september i Frösundaterrängen, hade lockat över 700 deltagare, varav ett drygt 50-tal från LM Ericsson, fördelade på 9 olika klasser efter ålder och skicklighet.

Våra orienterare skötte sig som sagt med den äran och hemförde två lagsegrar. Seniorerna vunno lagtävlingen i klass 3 och de lovande juniorerna i klass 7. LM Ericsson belade även många framskjutna individuella placeringar i flera klasser.

Klubbmästerskapen i skytte

LM Ericssons skytteklubb har hållit sina sedvanliga klubbtävlingar om mästerskap i gevärsskytte och pistolsskytte.

Gevärsskyttarna mötte upp vid Stora Skuggan lördagen den 1 september, där klubbtävlingen, öppen för alla klasser, ägde rum som vanlig svensk huvudskjutning enligt statens program.

Mästerskapstävlingen är öppen endast för klasserna 3 t. o. m. 5 och försiggår i tre omgångar. Som första omgång räknas för klasserna 4 och 5 tavelserien i klubbtävlingen, medan tredje klass skytt, som önskar tävla om mästerskapet, måste skjuta en särskild kvalificeringsserie i de för klass 4 föreskrivna ställningarna. Till

Far och son i hemvärnet

Bland medlemmarna i LME:s hemvärn är det två, som kunna vara värda en extra uppmärksamhet, nämligen hr Alfred Elgeryd, Vta 19, och hans son Rune Elgeryd, Iv. Det är det första exemplet inom vårt hemvärn på far och son sida vid sida i hemvärnets led. Deras exempel är värt att följa, men varje enskild är givetvis välkommen som medlem i hemvärnets. Hemvärnets är fortfarande nödvändigt för vår säkerhet, ty den världspolitiska himlen är ju ännu långt ifrån molnfri.

I riksdagen kommer inom den närmaste framtiden att behandlas förslag om att hemvärnsmännen under vissa villkor skulle erhålla fri skobeklädnad samt förses med militär uniform av modell 39. Detta är ju ett bevis för statsmakternas uppskattning av hemvärnets. Men även om förslagen ej skulle gå igenom, ha LME:s hemvärnare tillgång till det bidrag, som tillsvidare utgår inom vårt hem-

värn och som kan hjälpa till att lösa utrustningsfrågan. Denna är ju annars hemvärnsmannens största bekymmer.

Den obligatoriska utbildningstiden har från och med höstterminen sänkts från 50 till 20 timmar efter 3 års hemvärnstjänstgöring, vartill kommer tiden för skjututbildning. Hemvärnstjänsten är således numera ej så påkostande. De obligatoriska övningarna komma dessutom att koncentreras till fyra à fem per år. Hemvärnets fyller en nationell uppgift.

Hemvärnets skapar kontakt med arbetskamrater inom olika grenar av företaget.

Hemvärnets stärker spänsten genom övningar i det fria.

Anmäl Dig till hemvärnets!

Hans Thorelli

andra omgången uttagas de tolv bästa skyttarna i första omgången samt till tredje och sista omgången de sex bästa i andra omgången.

Mästaren tilldelas klubbens guldmedalj samt erhåller dessutom inteckning i ett vandringspris. Dessutom utdelas två silvermedaljer och tre bronsmedaljer.

Årets mästerskytt blev K B Olsbro, Xlp, som i andra omgången skaffade sig ett gott försprång framför konkurrenterna genom att skjuta 47 poäng. Han hotades dock i den spännande slutomgången av E Fridzén, Vta 30, och R Ödman, Fe. Ödman avslutade sin serie med att trots det inbrytande mörkret skjuta två femetter i stående.

Efter årets tävlingarna ha R Ödman, Fe, W Cederquist, Ermi, samt K B Olsbro, Xlp, var sin inteckning i vandringspriset.

Resultaten från tävlingarna återfinnas på sida 25.

Pistolsskytte

Pistolsskyttarna bedriva sin verksamhet praktiskt taget året runt, dels genom deltagande i de flesta större nationella tävlingarna, dels genom de regelbundet återkommande »månadsprisskjutningarna», som sektionen anordnar för sina medlemmar. Vid dessa månadsprisskjutningar, som omfattas med stort intresse, tävlas om

Forts. på sida 47

LM-it contra LM-are

Precis i det psykologiska ögonblicket, då jag hade räknat ut, att jag med en sekunds säkerhet kunde hinna 17 E, hörde jag något tungt dunsa ned på dörrmattan.

Sedan mina berömda grå celler konstaterat, att veckodagen inte passade för Röster i Radio, rusade jag ut i tamburen och fann »Kontakten», detta så länge efterlängtrade tryckalster.

Med den där speciella minen man har, då man öppnar såväl kärleksbrev som kravbrev, lät jag täckelset falla och möttes av något rött med en välkänd bild på första sidan samt namnet Kontakten. Full av förväntan lät jag blicken vandra vidare över sidan och fann »LM-ITERNAS TIDNING».

— Jag sjönk. — Vissa element inom avdelningen påstår, att jag sedan den dagen varit egendomligare än vanligt. Jag är, för att använda deras ord, »grubblande och inåtvänd». Är detta att undra på? I flera år har jag betraktat mig som *LM-are* och varit stolt däröver, då jag plötsligt en morgon något yrvaken konstaterar, att jag inte är *LM-are* utan *LM-it*. Inte den mest välbalanserade och behärskade individ kan motstå en sådan chock.

Dock, efter dessa funderingar placerade jag publikationen ifråga på bordet och rusade efter cykeln. Att tänka på spårvagnen var ju no ingen idé. Jag lär ha lämnat en Eriksgata av bestörta och förvånade ansikten efter mig, då jag som ett streck susade mot »Kransen» och stämplade, som en kamrat så träffande uttryckte saken, »en aning rött».

Den dagen arbetade jag inte mer än vanligt.

Är jag verkligen *LM-it*?

LM-are verkar mycket naturligare, och dessutom är det ju välkänt, att t. ex. i Göteborg bosatta är göteborgare och i Stockholm är vi stockholmare. Dom är inte göteborgiter eller vi stockholmiter. Att sedan skåningarna i Malmö är malmöbor och varken malmöare eller malmöiter, är en annan sak.

Man frågar sig nu med undran i sinnet: »Hur har detta besynnerliga ord uppkommit?»

Utän tvivel är ordet *LM-it* en utländsk bildning och ingen svensk typ av utländska, icke vanliga, försvenskade ord. Ändelsen *-it* är ingen svensk ändelse, trots att den i enstaka fall förekommer i vårt språk, men i de flesta fall, endast när det inte finns någon svensk sådan, t. ex. Kalmarit, SSUH-it o. dyl. Ändelsen förekommer i grekiska språket, men har mig veterligt icke övertagits i svenskan i någon större utsträckning. Ordet »eremit», som vi lånat från

det grekiska »eremites», har just denna ändelse, och det verkar, som om ordet *LM-it* är valt i analogi med detta. Att ändelsen här plockats dit lös efter *LM*, är snarast att betrakta som ren konstruktion och icke som någon försvenskad ändelse. För att uttrycka saken direkt, är det en otymplig ändelse, som inte alls passar ihop med vårt svenska språk, med reservation för de fall, då den är berättigad och ljudkombinationen god. I detta fall, *LM-it*, saknas emellertid de nu nämnda förutsättningarna. Ett studium av ord, konstruerade i likhet med *LM-it*, framkallar den reflexionen, att de framproducerats av en önskan att vara förnäm i finare form, där man anser vanliga svenska språkformer vara tarvliga. — Jag är övertygad om, att ordet *LM-it* icke framkommit av något sådant skäl. Om man nu betraktar ordet *LM-are*, finner man här en typisk svensk form. Ändelsen »-are» är, det vågar jag faktiskt påstå, ursvensk, och vi återfinner den utan svårighet i mängder av ord i vårt språk. Den innehåller dessutom en av de vokaler, som språkexperterna anse klinga så vackert och som kommit många utlänningar att beundra vårt språk för dess vackra klang. Att jag här blandar in utlänningar, beror uteslutande på det faktum, att dessa väl utan tvivel ha möjlighet att uppfatta klangen i vårt språk bättre än vi själva, som ju tar den för given.

Men låt oss nu lämna dessa utredningar åsido och lyssna på ordet *LM-it* jämfört med ordet *LM-are*.

Örat säger då genast, att *LM-it* är missljudande, och att ordet dessutom låter, som jag redan förut framhållit, konstruerat. *LM-are*, däremot, är ur ljud- och klangsynpunkt väljudande och mycket vackrare. Ordet flyter liksom jämnare och verkar naturligare. Det skulle vara mycket intressant att få veta, hur ordet *LM-it* uppkommit, och varför det användes i stället för det *LM-are*, som ju i alla fall nästan hela företagets personal fortfarande använder, trots att *LM-it* använts under många år i »gamla» Kontakten. — Kan man inte tänka sig att vi få bli *LM-are* och slippa gå omkring som några uppkonstruerade *LM-iter*?

Till sist ber jag få önska Red. lycka till med den nya tidningen och hoppas den skall bli den tidning, vi (Hm!), personalen vid Telefonaktiebolaget *LM* Ericsson, verkligen behöver!

Benedictus.

Är detta även andra *LM-iter* (= *LM-ares*) synpunkt på saken?

Red.

Samarbete i storföretag

»Det är i samarbetets och samförståndets tjänst, som denna tidning är avsedd att verka». Med glädje hälsas denna deklaration i direktör Ericsons anmälan av det första numret av den nya KONTAKTEN.

Rent allmänt torde man med fog kunna säga att samarbetet inom *LME* är gott individer och avdelningar emellan. Individuella motsättningar finnas naturligtvis, men så är det på varje arbetsplats och kommer skönt nog att

vara så länge olika människor tänka och känna på olika sätt. Sådana motsättningar kunna vi här bortse ifrån. Men *LME* är stort, och dess starkt varierande arbetsfält skapar en mångfald av problem, olika för varje avdelning. Den som har sitt arbete på en avdelning kan svårigen överblicka vad som händer på en annan. Han eller hon har ofta icke reda på under vilka betingelser en annan avdelning än den egna arbetar, dess målsättningar, metoder och svårigheter, dess beroende av andra instanser.

Detta kan dock icke sägas vara ett lyckligt förhållande, vare sig för den anställda eller för företaget. För den anställda betyder den bristande informationen, att han inte kan se det gemensamma mål, mot vilket allas ansträngningar äro riktade. Han känner sig lätt som en obetydlig detaljarbetare, ständigt sysselsatt med sin detalj, stor eller liten. Ett sådant förhållande kan inte vara stimulerande för hans intresse för uppgiften.

Uppstår en sådan brist på intresse, kan lätt likgiltighet för arbetsresultatet bli en följd. »Det gör ingenting, om det här jobbet inte blir så bra gjort. Det märks inte i det stora hela, det jämnar ut sig, telefonerna blir nog tillverkade och sålda ändå.» En sådan likgiltighet är utan tvivel direkt farlig för bolaget. Och därigenom för den anställda, helt enkelt därför att bolaget också är *vi* och inte bara aktieägare och direktörer. Hur skall en sådan stimulerande orientering kunna skapas? Mycket görs redan genom Studieavdelningens intensiva kursverksamhet, vilken alla blott kunna vara tacksamma för. Men mera skulle måhända kunna göras, fastän på ett sätt, som inte lämpligen kan inpassas i Studieavdelningens program, vilket måste vara anordnat efter strikta former. Jag tänker närmast på orienteringar av annat slag. Skulle inte intresserade från en grupp avdelningar kunna träffas någon afton och då få höra om avdelningarnas arbetsätt och uppgifter inom bolaget. Avdelningscheferna skulle kunna ge orienteringar om de stora linjerna och planerna så långt detta skulle vara möjligt utan att ge olämplig publicitet åt sådana planer, som måste hållas inom en liten krets av anställda. En diskussion mellan deltagarna skulle därefter kunna berika synpunkterna.

Sådana sammankomster som den här — helt löst — skisserade skulle kunna hållas mellan kontorsavdelningar, mellan verkstadsavdelningar, mellan verkstadsavdelningar och kontorsavdelningar, mellan bolagen.

Detta är icke avsett att vara annat än ett inpass. Naturligtvis finnas andra synpunkter. Det skulle vara mycket intressant om några sådana kunde komma fram. Och det skulle vara mycket värdefullt om något kunde bli gjort i den riktning, som här avses: lagarbete mot ett gemensamt mål.

Karl Wiklund, Aes.

Den väckta frågan är onekligen av betydelse. Synpunkter och ytterligare förslag mottagas med tacksamhet.

Red.

Lyckad festsoaré för LME-orkestern

En scen ur A Tjechovs lustspel »Ett frieri», som uppfördes vid LME-orkesterns soaré. Fr. v. ses dottern, Irène Lundgren, Vta 12, fadern, Lars Thor, Xuf, och friaren, Eric Nilsson, Vta 12.

Lördagskvällen den 20 oktober invaderades LM Ericsson av en feststämmd publik. Gott och väl 1300 personer hade infunnit sig till den festsoaré, som anordnats i matsalarna till förmån för LME-orkestern. Det var trångt men trixamt, och kvällen blev alltigenom lyckad. Innan underhållningen tog sin början gavs tillfälle åt dem som så önskade att bese verkstaden och kontorsvåningen med demonstrationsrummet. På slaget 19.30 höjde herr E Malmberg taktpinnen och LME-orkestern började sin konsert, vid vilken sångparet Lage och Märta Löfgren medverkade som solister. Efter konserten följde dans i båda matsalarna: i tjänstemannamatsalen kulturellt till tonerna av Strömvalls 12-mannaorkester, under det att det »buggades» i arbetarmatsalen, där Skeppstedts orkester svarade för det moderna »liret». I lilla matsalen bjöds vidare på kabalet med två föreställningar, där medlemmar ur teatersektionen presenterade ett mycket bejublat program. Senare på kvällen uppträdde LME:s folkdanslag, och kvällens clou — åtminstone för den yngre publiken — nåddes då den »darrande lusen» släpptes lös, gestaltad av ett genuint jätteruggarpar. Den lyckade kvällen gav LME-orkestern ett välbehövt tillskott till notkassan.

Orkesterförening bildad vid LME

För att stödja LME-orkesterns verksamhet bildades i oktober i år en förening, benämnd »LME:s orkester-

förening». Enligt stadgarna skall föreningens styrelse förutom dirigenten bestå av 3 arbetare och 2 tjänstemän. Den på annan plats refererade soarén gav orkesterföreningen möjligheter att giva orkestern den ekonomiska hjälp den omedelbart var i behov av. Dirigenten herr E Malmberg, Vta 39, som i många år utfört ett verkligt osjälviskt arbete för att i första hand få fram de musikaliska förmågorna inom företaget och sedan att få den ekonomiska sidan ordnad, säger beträffande den nybildade orkesterföreningen: »Efter många års arbete, har vi till slut fått det stöd, som vi så länge väntat på. Vår ekonomiska ställning har under de gångna åren varit katastrofal. Det är faktiskt märkligt att idén trots detta kunnat hållas vid liv. Som ett exempel på vilka kostnader det innebär att hålla en orkester igång kan jag nämna att fyra basfiolsträngar kostar 70—80 kronor.» Herr Malmberg ber vidare genom KONTAKTEN få uttala ett hjärtligt tack till veteranerna inom orkestern för de gångna årens goda hjälp och samvetsgranna arbete och uttalar den förhoppningen, att LME-orkestern skall gå framåt så att den såsom en ideellt arbetande orkester till personalens trevnad skall kunna stå som ett mönster för hela vårt land.

Orkesterföreningens styrelse framför sitt tack för den så villigt lämnade hjälpen vid soarén, som tillförde föreningens kassa 2600 kronor. Orkesterföreningen har kunnat köpa instrument och noter för över 1200 kr. samt betala skulder, och ändå fanns det en bra slant över, insatt på intressekontoret.

Det är att hoppas, att LME-orkestern snart åter skall bjuda på lunchmusik och att den nya orkesterföreningen skall få många nya medlemmar.

Tennistränare till LME

Tennisintresset vid LM Ericsson har under den gångna säsongen varit över förväntan livligt, och alla såväl morgon- som kvällstimmar ha varit upptagna. Från verkstaden har dock deltagandet på grund av konflikten varit ringa under denna säsong.

Den annonserade matchen mot Elektro-Skandia i Örebro måste tyvärr inhiäras på grund av bristen på bollar. Det ser emellertid ut som om bollfrågan nu skulle gå mot en lösning.

Till nästa år planerar man att anställa en speciell tränare. Det är att hoppas, att nästa utomhussäsong skall bli lika lyckad som den nu avslutade.

Pistolskytte

Fortl. från sida 45

tvenne vandringspris, där årets bästa och flitigaste skytt får inteckning. I det ena ha ing. K B Olsbro, Xlp, och ing. Å Johansson, Tr, var sin inteckning, i det andra, som gäller skjutning med armépistol m/07, leder ing. H Sandgren, Nau, suveränt med två inteckningar och tager av allt att döma i år sin tredje inteckning och därmed priset för alltid.

Den för pistolskyttarna mest spännande tävlingen under året är emellertid klubbmästerskapet, där striden gäller äran, hederspriser och medaljer. Tävingen omfattar en kvalificeringsomgång om två precisionsserier och en figurserie samt en finalomgång med en precisionsserie och en figurserie. Här äro de bästa resultaten av årets tävling, som avhölls den 25 augusti på klubbens bana, idylliskt belägen i skogen mitt emot Liljeholmens gamla brandstation:

Klass I (6 mm waltherpistol) *Poäng*
1. F Dahlström, Vta 39 213
2. H Sandgren, Nau 201

Klass II (armépistol m/07)
1. O Jansson, Fa 205
2. H Sandgren, Nau 203

Klass III (övriga godkända vapen)
1. O Jansson, Fa 221
2. K B Olsbro, Xlp 196

De bästa resultaten från mästerskapstävlingarna i gevärsskytte

Klass 1. *Poäng*
1. H Tommos, Xak 79
2. E Malmqvist, Xs 71

Klass 2.
1. Karl Johansson, K 79
2. B Cornelius, Fa 75

Klass 3.
1. Folke Jansson, Tb 75
2. B E Östberg, Xk 63

Klass 4.
1. G Stålfors, Xs 71
2. C E Waldenström, Gns 69

Klass 5.
1. E Fridzén, Vta 30 75
2. R Ödman, Fe 74

Mästerskapstävlingen.
1. K B Olsbro, Xlp, Klass 5
44 + 47 + 40 = 131
2. E Fridzén, Vta 30, Klass 5
45 + 40 + 45 = 130

Prisutdelning för ovanstående skjutningar kommer att äga rum i samband med årsmöte i mitten av januari nästa år.

Den 15 december

är sista inlämningsdagen för bidrag till nästa nummer av KONTAKTEN. Läsekreten är välkommen med bidrag, som kunna lämnas till redaktionskommitténs ledamöter, till lokalredaktörerna eller direkt till KONTAKTENS redaktion, som finns på Reklamavdelningen i Midsommarkransen.

Ericsson
LM